

Formaliteiten bij overlijden Informatie voor nabestaanden

Inhoud

4	Inleiding
4	Mortuariumbeheerder
4	Overlijdenspapieren
5	Waarschuwen uitvaartverzorger
6	Donatie
6	Donatie weefsels/organen
6	Wie geven toestemming voor donatie
6	Wat gebeurt er bij een donatie
7	Het doel van een donatie
7	Na de donatie
8	Obductie
8	Wat is een obductie?
8	Het doel van de obductie
8	Wie moeten toestemming geven
9	Het bewaren van weefsel en organen
9	Wanneer is er geen toestemming nodig
9	De uitslag van het onderzoek
9	Na de obductie
9	Niet-natuurlijke dood
10	Persoonlijke bezittingen
10	Verzorging van de overledene
11	Persoonlijke wensen
11	Overleg over een rituele bewassing
11	Kosten

- 12 Het verlies verwerken: rouwbegeleiding
- 12 Informatie over uitvaartverzorging

Inleiding

Omdat een naaste uit uw familie of vriendenkring is overleden en het u moeilijk valt nu uw aandacht te richten op de formaliteiten die moeten worden vervuld, ontvangt u van ons deze brochure. Deze folder kan u van pas komen bij het treffen van de noodzakelijke maatregelen. Ook wordt u op de hoogte gebracht op welke wijze door het ziekenhuis een aantal zorgwerkzaamheden wordt verricht en waarom die werkzaamheden aan u in rekening worden gebracht conform de Algemene Voorwaarden van het Zaans Medisch Centrum.

Mortuariumbeheerder

De verzorging en het beheer van het mortuarium zijn door het ziekenhuis opgedragen aan een gespecialiseerde mortuariumbeheerder. De mortuariumbeheerder neemt gedurende 24 uur per dag voor ons ziekenhuis de verzorging van overledenen op zich en handelt op een correcte manier de voor het mortuarium noodzakelijke administratieve zaken af. Voor de verdere zorg voor de overledene, het eventuele transport naar elders en het regelen van de uitvaart dient u zelf een uitvaartverzorgers in te schakelen.

Overlijdenspapieren

Het verdient aanbeveling - uiteraard voorzover u dat wenst - zo spoedig mogelijk een uitvaartverzorgers en/of uitvaartverzekering in te schakelen. Deze kan veel van de te verrichten formaliteiten van u overnemen. De uitvaartverzorgers kan zorg dragen voor:

- Het afhalen van de overlijdenspapieren bij het mortuarium;
- Het vervullen van de vereiste formaliteiten bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand in de gemeente waar het overlijden heeft plaatsgevonden.
- Het afhalen van de overlijdenspapieren bij het mortuarium;

Het vervullen van de vereiste formaliteiten bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand in de gemeente waar het overlijden heeft plaatsgevonden.

Mocht u deze formaliteiten zelf willen afwikkelen, dan dient u met het volgende rekening te houden:

- De overlijdenspapieren kunnen na telefonisch overleg met de mortuariumbeheerder worden opgehaald. Het telefoonnummer vindt u achter in deze brochure.
- De overlijdenspapieren dient u te bezorgen bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de gemeente waarin het overlijden heeft plaatsgevonden.
- Bij het bezoek aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand dient u, voor zover van toepassing, het trouwboekje van de overledene mee te nemen. Tevens dient u aan de ambtenaar op te geven hoeveel uittreksels van de overlijdensakte u wenst te ontvangen, onder meer ten behoeve van het afwikkelen van formaliteiten voor bank, giro, pensioenverzekeringen en ziektekostenverzekering.

Waarschuwen uitvaartverzorger

Wanneer u als nabestaande de formaliteiten in het ziekenhuis hebt afgerond, kunt u het beste contact opnemen met een uitvaartverzorger. In de persoonlijke papieren van de overledene kan een verzekeringspolis aanwezig zijn. Is een dergelijke polis aanwezig, dan kunt u contact opnemen met de betreffende uitvaartverzekeraar of -verzorger. In sommige gevallen kan het zijn dat de overledene tijdens zijn/haar leven wensen met betrekking tot de uitvaart met u als nabestaanden heeft besproken. In alle andere gevallen bent u vrij in het maken van een keuze. U wordt verzocht om bij het maken van deze keuze geen vragen die betrekking hebben op de keuze van een uitvaartverzorger, te stellen aan de verpleegkundige. Zij dienen zich strikt neutraal op te stellen.

Donatie

Donatie weefsels/organen

Na het overlijden raadpleegt de behandelend arts het Donorinformatiesysteem om na te gaan of de overledene als donor geregistreerd staat. Wanneer de overledene niet als donor geregistreerd staat, kan de behandelend arts alsnog toestemming vragen voor donatie van weefsels en/of organen.

Wie geven toestemming voor donatie

De nabestaanden kunnen toestemming geven voor donatie van weefsels en/of organen. Onder nabestaanden worden verstaan (in hiërarchische volgorde):

- De echtgeno(o)t(e) van de overledene;
- Geregistreerd partner of de levensgezel van de overledene;
- De naaste meerderjarige aanwezige bloedverwanten;
- De aanwezige meerderjarige aanverwanten;
- Of personen die op een andere manier verantwoordelijk zijn.

Wat gebeurt er bij een donatie

Bij orgaan- en botweefseldonatie wordt veelal gebruik gemaakt van de operatiekamer in het ziekenhuis. De uitname van organen geschiedt door artsen van het ziekenhuis of van het transplantatiecentrum. Alle afspraken zullen worden gecoördineerd door de Stichting Eurotransplant Nederland en de zusterorganisatie B.I.S. (Bio Implant Services). In de meeste gevallen vindt orgaandonatie plaats bij patiënten die klinisch dood zijn. Dit wil zeggen dat de patiënt geen hersenactiviteiten meer heeft en eigenlijk overleden is, maar nog niet van de apparatuur is afgesloten. Dit houdt in dat u vóór het afsluiten van de apparatuur wordt benaderd door de behandelend arts met de vraag of er donatie mag plaatsvinden. Onder weefseldonatie valt de donatie van huid en cornea (hoornvlies op het oog), hartkleppen en botweefsel.

Huid en cornea worden verwijderd in het mortuarium door speciaal opgeleide medewerkers van Bio Implant Services. Als toestemming door de nabestaanden is gegeven, wordt aan de hand van een lijst met criteria Donatie weefsels/organen gezien, of de overledene kan fungeren als donor. Dit wordt bepaald door de arts in overleg met Eurotransplant.

Het doel van een donatie

- Door donatie van organen kan het leven van andere mensen worden gered of draaglijker gemaakt.
- Met donorhuid worden patiënten met brandwonden behandeld. Door aanbrengen van donorhuid vermindert de pijn, wordt de kans op infecties kleiner en zal een betere wondgenezing worden bereikt met minder kans op littekens.
- Patiënten die geholpen worden met hoornvliezen zullen weer kunnen zien.
- Het botweefsel dat door een donor beschikbaar is gesteld, kan voorkomen dat bij de ontvanger een arm of been moet worden geamputeerd.

Na de donatie

Na elke vorm van donatie wordt de overledene cosmetisch hersteld. Na een donatie kan er normaal een opbaring plaatsvinden in een rouwkamer of woonhuis. Voor meer informatie over donatie kunt u terecht bij de donatiefunctionarissen. De donatiefunctionarissen zijn bereikbaar via de afdeling Intensive Care, telefoonnummer 075 650 24 75 of e-mail donatiefunctionarissen@zaansmc.nl. Na een eventuele donatie kunt u informatie krijgen over de donatieprocedure en de geschiktheid van de weefsels. Indien u dit op prijs stelt, kunt u dit aangeven bij de behandeld arts. Vervolgens krijgt u schriftelijk aanvullende informatie. Zonodig kunt u telefonisch ook informatie krijgen.

Obductie

Door de behandelend arts of de arts die de dood heeft geconstateerd, kan worden gevraagd of u toestemming geeft voor obductie. De arts legt u de toestemmingsprocedure uit. Hij vermeldt de reden en de omvang van de obductie en vraagt toestemming aan de nabestaanden. Nadat de nabestaanden hebben toegestemd, vult de arts een toestemmingsformulier voor de obductie in, dat de nabestaanden (bij voorkeur) moeten ondertekenen.

Wat is een obductie?

Bij een obductie onderzoekt een patholoog het lichaam van de overledene. Hierbij worden de organen in de borst- en buikholte onderzocht. Als het nodig is dat ook andere lichaamsdelen of organen worden onderzocht, moet de arts die toestemming vraagt, dat duidelijk vermelden op het toestemmingsformulier. De nabestaanden kunnen bezwaar maken tegen een volledige obductie en een geringere omvang van de obductie bepalen.

Het doel van de obductie

Het doel van de obductie kan zijn:

- een onderzoek naar de oorzaak van het overlijden;
- een onderzoek naar de resultaten van een medische behandeling.

Wie moeten toestemming geven

Aan de nabestaanden van de overledene wordt toestemming gevraagd voor obductie. Onder nabestaanden worden verstaan (in hiërarchische volgorde):

- De echtgeno(o)t(e) van de overledene;
- Officieel geregistreerde partner of levensgezel van de overledene;
- Naaste aanwezige bloedverwanten;
- Aanwezige meerderjarige aanverwanten of
- Personen die op een andere manier verantwoordelijk zijn.

Het bewaren van weefsel en organen

Er zijn verschillende redenen om bepaalde (delen van) organen langer te bewaren. Deze weefsels of organen kunnen dan niet met de overledene mee begraven/gecremeerd worden. Het is belangrijk dat u zich dit realiseert. Als u hiertegen bezwaar heeft, kunt u dit kenbaar maken aan de arts.

Wanneer is er geen toestemming nodig

Als door de patiënt (zestien jaar of ouder) een verklaring is ondertekend, waarin hij/zij om een obductie vraagt of hiervoor toestemming geeft. In geval van een gerechtelijke obductie is geen toestemming nodig van de nabestaanden, omdat deze plaatsvindt op last van de officier van justitie.

De uitslag van het onderzoek

De patholoog deelt zijn bevindingen mee aan de arts die de overledene heeft behandeld. Deze licht de nabestaanden in. Hiervoor dient u zelf na vier tot zes weken een afspraak te maken met de behandelend arts. In geval van een gerechtelijke sectie licht de gerechtelijk patholoog alleen de officier van justitie in.

Na de obductie

Na de obductie wordt de overledene cosmetisch hersteld. Na een obductie kan er normaal een opbaring plaatsvinden in een rouwkamer of woonhuis.

Ter beschikking stellen van de wetenschap

Een overledene kan alleen ter beschikking van de wetenschap worden gesteld, wanneer er een bevestiging van een universiteit kan worden overlegd. Tijdens het leven moet een persoon zich hebben aangemeld bij een universiteit. Bij terbeschikkingstelling van de wetenschap, is het uitgesloten dat er een obductie of donatie plaatsvindt. Bij een gerechtelijke obductie komt de terbeschikkingstelling dan ook te vervallen.

Niet-natuurlijke dood

Onder een niet-natuurlijke dood wordt verstaan dat iemand ten gevolge van een niet-natuurlijke oorzaak is overleden. Hieronder vallen onder andere een verkeersongeval, misdrijf en dergelijke. Door politie en justitie wordt een onderzoek naar de doodsoorzaak ingesteld. In dit geval kan een rouwbezoek pas plaatsvinden, wanneer de overledene door de officier van justitie is vrijgegeven.

Persoonlijke bezittingen

Om misverstanden of zoekraken te voorkomen is het verstandig om persoonlijke bezittingen zo spoedig mogelijk op te (laten) halen op de betrokken verpleegafdeling of mee te nemen na overlijden. Persoonlijke bezittingen die met de overledene meegaan naar het mortuarium, vallen niet onder de verantwoordelijkheid van de mortuariumbeheerder; u krijgt de persoonlijke bezittingen terug via de door u ingeschakelde uitvaartverzorger.

Verzorging van de overledene

Indien een patiënt in het ziekenhuis komt te overlijden, wordt hij/zij respectvol naar het mortuarium overgebracht waar de gebruikelijke laatste zorg, waaronder het koelen van de overledene, plaatsvindt. De laatste zorg wordt uitgevoerd door een gespecialiseerde mortuariumbeheerder, die door het ziekenhuis hiervoor is aangewezen. Wanneer u niet wilt dat deze laatste zorg in het ziekenhuis wordt uitgevoerd (vanwege religieuze of andere redenen), dient u dit direct na het overlijden mee te delen aan de verpleegkundige. Deze overhandigt u dan een verklaring die u vervolgens dient te ondertekenen (de verklaring zit achterin dit informatieboekje). Tevens moet u zo spoedig mogelijk een uitvaartverzorger inschakelen en deze opdracht geven om de overledene binnen drie uur na het overlijden over te brengen naar de plaats van de opbaring. Als deze opdracht niet door u wordt gegeven of niet wordt uitgevoerd, dan verzoekt het ziekenhuis aan de mortuariumbeheerder alsnog de laatste zorg te verrichten.

Persoonlijke wensen

Indien er persoonlijke wensen zijn met betrekking tot make-up, kleding, sieraden en dergelijke, kunt u deze kenbaar maken aan de door u ingeschakelde uitvaartverzorgers of mortuariumbeheerder.

Overleg over een rituele bewassing

In het ziekenhuis is in principe geen mogelijkheid om een rituele bewassing te laten plaatsvinden. In overleg met de leiding van de verpleegafdeling kan hier in sommige situaties van worden afgeweken. Daarnaast kan er met de mortuariumbeheerder of de uitvaartverzorgers afspraken worden gemaakt over een bewassing in een daarvoor ingerichte ruimte.

Kosten

De kosten voor het gebruik van het mortuarium worden door de mortuariumbeheerder aan de nabestaanden in rekening gebracht, tegen de daarvoor geldende tarieven. Deze kostenberekening geschiedt zonder tussenkomst maar met medeweten van het ziekenhuis. Als de gebruikelijke laatste zorg niet in het ziekenhuis wordt verricht én de overledene binnen drie uur na het overlijden wordt overgedragen aan een andere uitvaartverzorgers dan de mortuariumbeheerder, dan worden geen kosten in rekening gebracht (omschreven in art. 7.465 lid 3 BW).

Wanneer nog een obductie moet worden verricht, worden tot het moment dat deze heeft plaatsgevonden, geen kosten voor het gebruik van het mortuarium en de gebruikelijke laatste zorg in rekening gebracht. Mortuariumbezoek voor het nemen van afscheid wordt door de mortuariumbeheerder, zo mogelijk via de ingeschakelde uitvaartverzorgers, apart aan de nabestaanden in rekening gebracht. Voor de goede orde wijzen wij u erop dat de kosten voor het gebruik van het mortuarium, de gebruikelijke laatste zorg en mortuariumbezoek geen onderdeel zijn van het tarief van het ziekenhuis en evenmin zijn opgenomen in de ziektekostenverzekeringen. In sommige gevallen worden deze kosten gedekt door de uitvaartverzekering van de overledene.

Het verlies verwerken: rouwbegeleiding

De dood van een dierbare is voor de nabestaanden een ingrijpende gebeurtenis. Voor velen is zo'n rouwperiode een van de moeilijkste dingen van het leven. Als u meer wilt weten over rouw, of als u hulp zoekt in uw rouwproces, dan kunt u contact zoeken met de Landelijke Stichting Rouwbegeleiding (L.S.R.), schriftelijk via Postbus 13189, 3507 LD Utrecht of info@verliesverwerken.nl, telefonisch van 9.00-12.00 uur via (030) 276 15 00. Op internet vindt u informatie op de website <http://www.verliesverwerken.nl/>. Ook in onze regio zijn diverse mogelijkheden om hulp te vragen:

- Stichting Maatschappelijke Dienstverlening (SMD)
Zaanstreek Waterland, telefoonnummer 075 617 69 51;
- Eveen Zorg, telefoon 0900 88 06;
- diverse kerkelijke gemeenten en parochies hebben activiteiten rond rouwbegeleiding, hetzij middels een individueel bezoek, hetzij in groepsbijeenkomsten; adressen en telefoonnummers zijn bekend bij de unit Geestelijke Zorg van het Zaans Medisch Centrum.

Informatie over uitvaartverzorging

Adres en telefoonnummer mortuariumbeheerder:
Associatie Uitvaartverzorging,
Roode Wildemanweg 1A, Wormerveer
Telefoonnummer: 075 647 87 47

Uitvaartorganisaties in Zaanstad en omstreken:

- Associatie Uitvaartverzorging, Jan van Scorelstraat 9
Zaandam, 0800-0375
- Memento Mori Uitvaartverzorging, Schoolpad 22
Wormerveer, 075 628 51 49
- Monuta Bakker en Van der Blom, De Helling 69 Zaandam, 075
616 99 05
- PC Hoofd Groep, Kabelweg 22 Amsterdam, 0800 5080
- Bennis Uitvaart, Dorpsstraat 18, 531 HM Wormer, 075 767 60
08
Bennis Uitvaart, Padlaan 1, 1561 ZA Krommenie, 075 767 60 08
- Uitvaartcentrum Zuid, Fred Roeskestraat 91 Amsterdam, 020
644 05 27
- Uitvaartzorg Purmerend Beemster, Doctor J.M. den Uyllaan
14-16 Purmerend, 029 942 58 34
- Yarden Alkmaar, Overkrocht 20 Alkmaar, 072 515 45 44

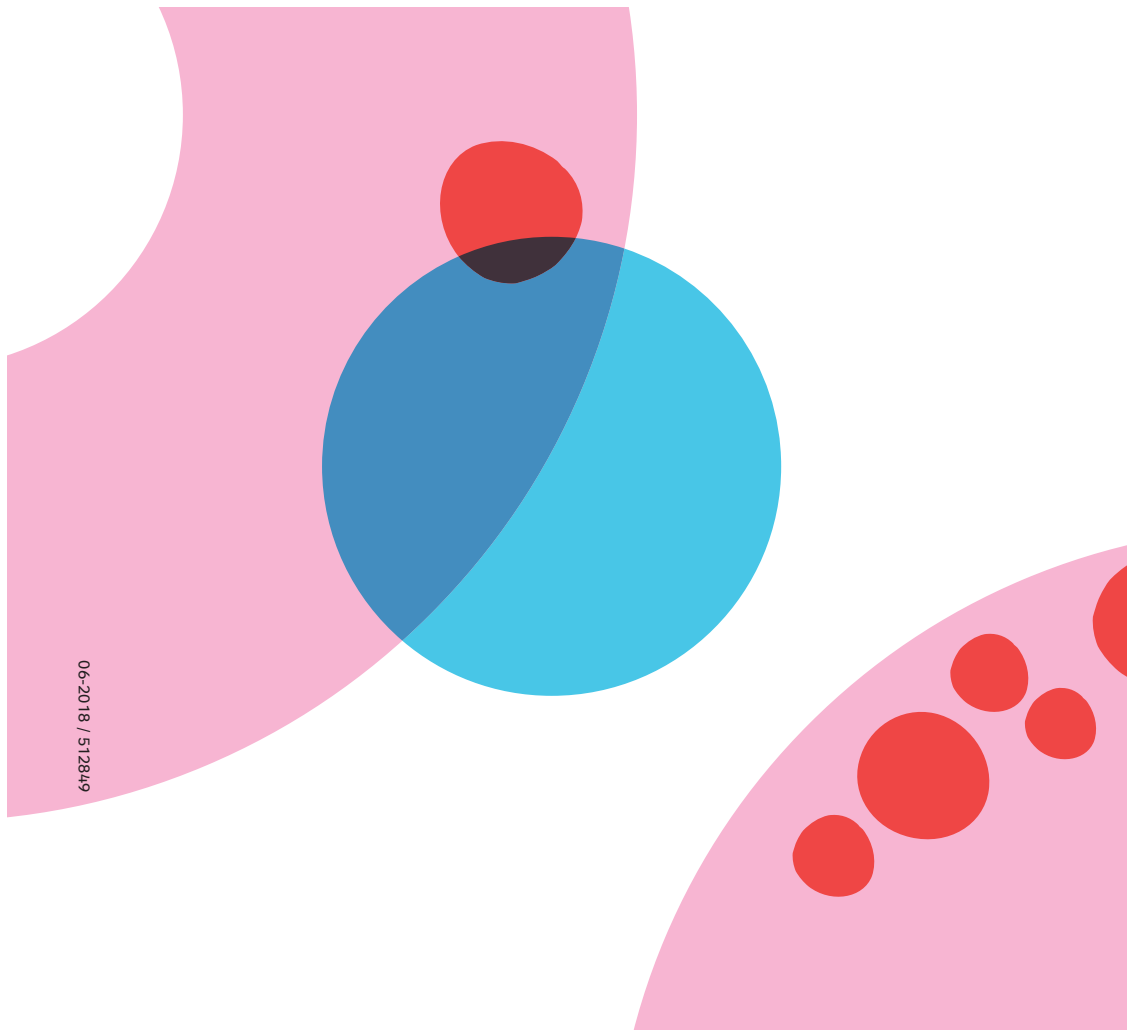
Meer informatie over uitvaartverzorgingsbedrijven en het regelen van de uitvaart kunt u vinden op: <http://www.uitvaart.nl/>, via de gouden gids of telefoongids.

T (075) 650 29 11
zaansmedischcentrum.nl
©Zaans Medisch Centrum

Koningin Julianaplein 58
Postbus 210
1500 EE Zaandam

T 075 650 29 11
F 075 650 25 78
zaansmedischcentrum.nl

06-2018 / 512849